

**Universitat
Pompeu Fabra**
Barcelona

Guia per a l'elaboració i presentació dels Treballs Finals de Màster

**Màster en Formació del Professorat de Secundària Obligatòria i Batxillerat, Formació
Professional i Ensenyament d'Idiomes.**

Curs 2018-2019

Índex

Introducció al TFM	p. 3
Objectius	p. 3
Estructura i contingut del TFM.....	p. 3
Requisits formals del treball.....	p. 5
Presentació formal del treball.....	p. 5
Seguiment i desenvolupament del TFM.....	p. 6
Avaluació	p. 7
Annexos.....	p. 8

1. Introducció al TFM

En el **Màster de Formació del Professorat d'Educació Secundària Obligatoria i Batxillerat, Formació Professional i Ensenyament d'Idiomes** l'estudiant ha de desenvolupar un Treball Final de Màster (TFM) sota la supervisió del tutor de la universitat. La càrrega de feina que suposa aquest treball és de 6 crèdits (ECTS), que corresponen orientativament a 150 hores de treball de l'estudiant.

El Treball Final de Màster **s'entén com a un exercici de síntesi, integració i aprofundiment en tots els coneixements i competències adquirits durant el màster, i consisteix en el desenvolupament d'un tema en profunditat i de forma exhaustiva. Aquest tema ha de ser necessàriament de l'interès de l'estudiant i relacionat amb la pràctica docent de la seva especialitat.** L'eix d'aquest treball ha de ser fonamentalment l'exploració bibliogràfica, l'anàlisi de la situació a l'aula durant el pràcticum i la formulació de propostes educatives i didàctiques innovadores aplicables en aquest context.

Durant el desenvolupament del TFM, l'estudiant haurà de connectar la temàtica sobre la que desenvolupi el treball amb els continguts tractats al mòdul genèric (a través de la UOC) i el d'especialització (UPF), així com amb tot el que ha vist i après en l'estada de pràcticum.

2. Objectius

Els objectius fonamentals en el desenvolupament d'aquest treball són:

- Ser capaç d'integrar els coneixements adquirits durant el màster al voltant d'un tema que actuï com a eix integrador relacionat amb la pràctica professional i la innovació educativa.
- Aprofundir en els coneixements d'algun tema concret en relació a la pràctica professional viscuda al centre de pràctiques.

3. Estructura i contingut del TFM

A continuació s'especifiquen els apartats de què haurà de constar el TFM, així com algunes orientacions sobre el seu contingut.

El cos del treball (sense comptar la bibliografia i els annexes) haurà de tenir **un màxim¹ de 10.000 paraules**. A continuació s'especifica també el nombre màxim de paraules que pot tenir cada apartat.

3.1. Portada, índex, resum (abstract). Aquestes seccions segueixen la normativa de l'APA, que es pot consultar en línia.

3.2. Introducció (3000 paraules). Presentació i visió personal de l'eix o tema central escollit. En aquesta secció, caldrà:

- Situar el tema en la globalitat de l'especialització cursada.
- Justificar les raons que han portat a escollir-lo.

¹ És requisit imprescindible no superar el nombre màxim de paraules per tal que el treball sigui acceptat.

- Descriure les necessitats o oportunitats que es perceben per fer innovació i recerca en el tema escollit.
- Fer referència a la relació del tema escollit amb el context de les pràctiques (l'entorn social, el nivell educatiu, etc.).
- Explicar de manera sintètica els models i teories relacionats amb la temàtica elegida, fent servir fonts actuals i rellevants, especialment en les teories més relacionades amb la innovació i la millora del tema tractat.
- Fer una breu revisió d'experiències desenvolupades en el mateix tema o temes afins, que poden utilitzar-se com a referent.
- Situar el tema en la realitat i la globalitat del context del sistema educatiu català, citant si s'escau documents oficials.
- Especificar-hi l'objectiu general del treball i els objectius específics.
- Descriure breument els continguts del TFM.

3.3. Descripció de l'observació a l'aula (1000 paraules). En aquesta secció s'especifica com s'ha fet el treball. Caldrà:

- Descriure i relacionar les característiques socioafectives i psicoevolutives dels subjectes o grups sobre els que es treballa amb la intervenció educativa que es presenta.
- Justificar com s'ha plantejat l'exploració i la recerca del tema escollit.
- Descriure quines pautes s'han seguit i quins instruments o tècniques s'han utilitzat (fulls d'observació, enquestes, entrevistes, etc.).

3.4. Desenvolupament de la temàtica, el recurs, la proposta didàctica o la intervenció docent, (4000 paraules). En aquest apartat cal explicar l'acció educativa que s'ha desenvolupat i la seva relació amb la temàtica estudiada:

- Descripció del programa, intervenció, assessorament, unitat didàctica, pla de formació, document del centre, material, etc.
- Cal incloure una visió general de les sessions i activitats, els materials que s'empraran i altra informació rellevant.
- També cal incloure-hi informacions sobre la planificació temporal i de recursos necessaris per a portar a terme la innovació o la recerca en la temàtica escollida.
- Descripció dels resultats obtinguts a partir de la implementació del recurs presentat.

3.5. Conclusions i altres propostes (2000 paraules):

- Discutir els resultats obtinguts en relació al marc teòric i estudis previs.
- Reflexionar sobre altres camps, treballs o temàtiques amb les que es pot connectar el propi treball.

- Reflexionar sobre les possibilitats i suggeriments de cara a continuar amb la feina feta, a més de la valoració de tot el procés, obstacles, feina realitzada i possibles canvis en un futur.

3.6. Bibliografia. Aquesta secció recull les referències bibliogràfiques citades dins el cos del treball, seguint les directrius de l'APA. Es recomana que no excedeixi les 25 cites.

3.7. Parts complementàries (extensió lliure). Annexos documentals (optatiu). Es poden incloure dades de qualsevol tipus: documents originals, escanejats, transcripcions i d'altres materials que aportin aspectes significatius complementaris a tot el treball realitzat. Els annexos han de seguir una numeració, que s'inclourà a l'índex.

4. Requisits formals del treball

El TFM, a banda del seu contingut específic, ha de tenir una estructura formal adient amb la importància del propi treball. A continuació s'expliciten les normes generals de presentació dels treballs:

- La primera pàgina ha de contenir: títol, autor, especialitat, mentor de centre, tutor de la universitat i data.
- A partir de la segona pàgina, les pàgines han d'anar numerades, com en aquest document.
- Els annexos, si és el cas, aniran després del cos del treball, numerats.
- La bibliografia es situa al final del treball, abans dels annexos.
- Les figures, taules i gràfiques hauran d'anar acompanyades d'un peu que contingui l'explicació oportuna i la font.
- La bibliografia i les citacions al text es faran, en ordre alfabètic, d'acord amb l'estil APA.
- De tot allò que s'inclogui en el treball i que provingui de materials no elaborats per l'alumne per a aquest treball, **és imprescindible citar-ne l'origen amb tot detall**. La inclusió de textos, gràfics, imatges o qualsevol altre material sense citar-ne l'origen és **plagi**, i pot arribar a suposar des d'una advertència greu fins a un suspens o l'obertura d'expedient acadèmic, segons la gravetat del fet.

5. Presentació formal del treball

El mes de juny tindran lloc les defenses dels TFM de totes les especialitats de manera presencial. El TFM serà avaluat mitjançant una presentació pública per un Tribunal format per tres professors del Màster. Aquest tribunal estarà format per: el mentor/tutor del centre, el tutor de la universitat i un professor del màster de la universitat (si és possible, segons la especialitat aquest tercer professor serà de la UOC o de la UPF).

Les defenses es faran en una sessió de pòsters de 3h. Els estudiants han de preparar una breu presentació del pòster (d'uns 10 min), que hauran de repetir per a cada membre del tribunal. També hauran d'estar al costat del cartell per respondre a les preguntes que siguin plantejades pel tribunal i d'altres assistents a l'acte. Les mides màximes dels pòsters hauran de ser 120 cm d'alçada per 100 cm d'amplada. S'hi han de poder identificar clarament els següents elements:

autor(s) i títols de treball, objectius, intervenció, observació i dades recollides i conclusions. Es tracta d'un acte **obert al públic**.

6. Seguiment del desenvolupament del TFM

El seguiment del TFM es fa per part del tutor de la universitat. Si la temàtica i la recollida de dades ho permeten, és aconsellable que l'alumne demani l'ajut del seu mentor. A banda de la comunicació fluïda entre tutor i alumne en relació a tot el que tingui a veure amb el treball hi ha un seguit de moments clau que es mostren a continuació:

Data aproximada	Acció / lliurament	Qui?
21/01/19	Explicació de l'estructura i terminis detallats de l'elaboració del TFM	Tutors TFM
31/01/19	Proposta de tema, objectius i estructura del TFM	Alumne
29/04/18	Presentació dels resultats preliminars	Alumne
12/05/19	Primer lliurament del TFM	Alumne
20/05/19	Informe sobre les modificacions que cal fer en el TFM	Tutor i referee extern
02/06/19	Lliurament definitiu del TFM, amb les modificacions que es demanaven	Alumne
19/06/19-	Presentació dels pòsters	Alumne i tribunal

Cal entendre el lliurament del TFM corresponent al dia 12 de maig com un lliurament definitiu; a partir d'aquí, i segons les indicacions del tutor i del referee, caldrà introduir-hi petites modificacions sobre una estructura que ja és definitiva en aquesta data. Per tant, el treball podria ser rebutjat si no s'han seguit les indicacions del tutor.

7. Avaluació

Per a poder presentar el TFM, cal haver superat positivament l'avaluació de les matèries dels mòduls de fonaments d'educació secundària i d'especialització docent, i haver obtingut una qualificació positiva en la avaluació del pràcticum. En cas d'haver suspès alguna d'aquestes matèries o bé el pràcticum, la defensa del TFM es farà el curs acadèmic següent, amb els mateix calendari que la resta d'estudiants i sempre depenent de la superació de totes les assignatures i el pràcticum.

Tal com s'observa a la taula corresponent a l'apartat anterior, l'acceptació definitiva del treball per part del tutor tindrà lloc després que aquest haurà estat validat per un avaluador diferent del mentor i del tutor corresponent (*referee* extern). El *referee* avaluarà el TFM per secció, farà si s'escau recomanacions de millores, i recomanarà o no la seva acceptació. A partir d'aquest moment, els estudiants tenen una setmana per a fer les esmenes necessàries i enviar la versió definitiva del TFM a la secretaria del màster, amb còpia al tutor del TFM.

Per a la especialitat d'anglès, el TFM es realitzarà en aquest idioma. En tot cas, podrà incloure annexos en català o en castellà si s'hi recullen documents del centre on s'han fet les practiques, així com cites del diari del pràcticum de l'estudiant.

Pauta d'avaluació del TFM

Ponderació de cada secció		Descripció dels criteris
Introducció (1 punt)	0,25 p	El tema escollit és interessant i/o adient al context de la pràctica docent i de l'especialitat
	0,5 p	S'expliquen els models, teories i experiències prèvies necessaris per a emmarcar el tema
	0,25 p	S'expliquen els objectius del treball de manera clara i entenedora
Metodologia d'observació a l'aula (1 punt)	0,25 p	S'han descrit en profunditat les característiques del context on s'ha dut a terme el projecte (característiques socio-afectives dels estudiants, entorn social del centre, etc.)
	0,5 p	S'han descrit les pautes i instruments que s'han fet servir de manera clara i entenedora
	0,25 p	Les pautes i instruments d'observació són coherents amb els objectius establerts a la primera secció i amb el marc teòric presentats
Desenvolupament de la proposta didàctica o intervenció docent (2 punts)	0,5 p	La proposta didàctica conté una planificació temporal assenyada, materials i recursos de qualitat i es correspon amb les idees exposades a la introducció
	0,5 p	S'ha fet una descripció clara dels resultats obtinguts, recollits a partir de les eines descrites a la segona secció
	1 p	L'anàlisi de la proposta didàctica i el seu impacte s'ha fet de manera fonamentada i exhaustiva tot fent servir els conceptes teòrics i els objectius establerts a la primera secció del treball
Conclusions (2 punts)	0,75 p	Les aportacions de l'autor del TFM són innovadores i rellevants per la pràctica docent i d'especialitat
	0,75 p	El TFM mostra una reflexió sobre la pròpia pràctica docent i proposa millores
	0,5 p	Les conclusions del treball són coherents amb els objectius plantejats a la introducció del treball
Aspectes formals (1 punt)	0,25 p	Ús adequat de marges, tamany de lletra, seccions, etc. Totes les gràfiques, imatges i taules estan correctament referenciades
	0,5 p	El TFM no conté errors ortogràfics, de gramàtica o puntuació, i s'ha emprat un registre adequat
	0,25 p	Crec que el nivell de coneixement de la matèria d'aquest estudiant és acceptable per a un professor de secundària, batxillerat, EOI o mòduls professionals
Presentació oral del treball davant del tribunal a la sessió de pòsters (3 punts)	1 p	L'exposició del treball és excel·lent, clara i sintètica
	1 p	El pòster és clar, es fa un bon resum del treball escrit, es detaquen els aspectes més rellevants, és visualment atractiu i complementa la presentació de manera excel·lent i/o innovadora
	1 p	Les respostes al tribunal són clares, argumentades amb excel·lència i/o amb aportació d'informació addicional i ben referenciada

Annex 1. Temàtiques marc per a l'elaboració del treball

El Treball Final de Màster s'ha de centrar en les temàtiques de l'especialitat que s'hagi cursat, amb el vist-i-plau del tutor de la universitat. Els temes concrets vindran donats pels temaris de les matèries d'especialitat, sempre sota la direcció i supervisió dels tutors o tutores. Cal tenir en compte, però, que l'objectiu del Màster és la formació de professorat de Secundària i, en conseqüència el treball final haurà de tenir present els aspectes globals de l'ensenyament en aquesta etapa. Aquests queden recollits en les temàtiques marc que s'indiquen a continuació:

1. Currículum i treball per competències:

- 1.1. La programació didàctica en el nou currículum per competències.
- 1.2. Propostes per al treball de les competències bàsiques des de les diferents disciplines.
- 1.3. Avaluació per competències.
- 1.4. La globalització curricular. De la interdisciplinarietat al currículum integrat.
- 1.5. La concreció del currículum a partir dels interessos de l'alumnat: dels centres d'interès als projectes d'aprenentatge.

2. Atenció a la diversitat/inclusió/gestió d'aula:

- 2.1. L'educació inclusiva de l'alumnat amb discapacitat en entorns ordinaris
- 2.2. Adaptacions curriculars/Plans individualitzats. Ensenyar a l'alumnat amb necessitats educatives especials.
- 2.3. Estratègies de treball dins l'aula (treball col·laboratiu de l'alumnat, treball multinivell, etc...)
- 2.4. Estratègies per a la millora de la gestió de l'aula.
- 2.5. Estratègies d'atenció a la diversitat.
- 2.6. El treball en equip del professorat dins l'aula. Docència compartida. Altres propostes per a la innovació.
- 2.7. Els projectes de diversificació curricular dins l'àmbit educatiu.
- 2.8. Els projectes tele-col·laboratius d'aprenentatge.
- 2.9. Metodologies i propostes didàctiques per l'alumnat nouvingut.

3. Acció tutorial:

- 3.1. Acció tutorial amb estratègies d'aprenentatge o tècniques de treball intel·lectual.
- 3.2. Estratègies per millorar la motivació entre l'alumnat.
- 3.3. L'organització innovadora del temps i l'espai escolar.
- 3.4. Propostes per a la millora del clima de convivència al centre.
- 3.5. La mediació i la resolució dels conflictes.
- 3.6. Propostes per la democratització de l'escola.
- 3.7. Orientació educativa i professional.

4. Organització de centre:

- 4.1. La integració de les TIC i la innovació didàctica
- 4.2. El treball en xarxa (Internet) (professorat, alumnat, etc).
- 4.3. Corresponsabilitat educativa. Experiències educatives integrades.
- 4.4. El treball en xarxa i col·laboratiu de tots els agents educatius
- 4.5. Propostes innovadores per a l'organització dels centres.

Per tal de facilitar l'enquadrament del treball en el context de la formació de l'alumnat de Secundària, serà interessant que l'alumne es plantegi les preguntes que s'indiquen a continuació, emmarcades en les diferents matèries del mòdul de Fonaments:

Aprenentatge i desenvolupament de la personalitat

- He tingut present quina era l'edat, les característiques biològiques, socials, emocionals i cognitives dels alumnes?
- He tractat aspectes relacionats amb l'aprenentatge significatiu, la ZDP, i les bastides?
- Faig referència a les competències?

Processos i contextos educatius

- He tingut en compte els elements fonamentals de l'ordenació curricular global del curs o cursos en què desenvolupo el meu TFM?
- He tingut present que les meves propostes han de ser coherents amb el PEC i amb les programacions de centre?
- La meva proposta té en compte les diferents variables curriculars que poden incidir en la gestió d'aula?
- He tractat totes les competències bàsiques que puguin tenir relació amb el meu TFM?
- Quin paper té l'avaluació, en totes les dimensions, però especialment l'avaluació formativa, en els processos d'ensenyament i d'aprenentatge de la meva proposta?
- He considerat la possible diversitat de l'alumnat en el context del TFM?
- He pres decisions que afavoreixin el bon clima d'aula per a l'aprenentatge?

Societat, família i educació

- He tingut en compte els aspectes fonamentals de la funció educadora de la família i la comunitat així com la importància de les relacions entre família i escola?
- He tingut present que les meves propostes han de ser coherents amb els Projectes generals de Centre (Pla d'Atenció a la diversitat i Pla d'Acció Tutorial) ?
- He tingut en compte les diferents variables personals que presenta l' alumnat quant a necessitats, interessos i capacitats que poden incidir en la gestió de la metodologia i de l'organització de l'aula de la meva proposta? He considerat, especialment, la diversitat de necessitats de l'alumnat amb menys recursos per aprendre, així com les necessitats de l'alumnat nouvingut?
- He considerat en la meva proposta els aspectes clau que caracteritzen una educació inclusiva?
- Quin paper té l'acció tutorial, en totes les seves dimensions (personal, acadèmica i professional) i àmbits d' actuació (alumne, grup i família) en la meva proposta?
- He pres decisions que afavoreixin la convivència i la intervenció en la resolució de conflictes per tal de promoure un bon clima per a l'aprenentatge?